

Aan:

Leden van de Vaste commissie voor Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en natuur

Kopie:

Leden van de Vaste commissie voor Volksgezondheid, welzijn en Sport

alle leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Wapserveen, 14 mei 2025

Betreft: Oproep tot directe bescherming van de volksgezondheid – inzet op handhaving bij gebruik bestrijdingsmiddelen sierteelt

Geachte leden van de Tweede Kamer,

Vanuit mijn functie als huisarts richt ik mij vandaag tot u. Het is mijn professionele verantwoordelijkheid om mijn stem te laten horen wanneer de gezondheid van mensen in het geding is. Ik doe dat mede namens een groeiend collectief van inmiddels ruim 400 artsen uit het hele land.

In de provincie waar ik werk, groeit het aantal percelen met sierteelt in hoog tempo. Helaas is dit geen unieke situatie voor Nederland. Mede door de uitkoop van veehouderijen neemt het aantal sierteeltpercelen toe in heel Nederland. Deze percelen, waarop intensief wordt gespoten met bestrijdingsmiddelen, liggen steeds vaker vlak naast dorpskernen met woonhuizen en openbare voorzieningen zoals scholen, kinderopvangcentra en sportverenigingen. Kinderen spelen letterlijk op een steenworp afstand van de akkers waarop met chemische middelen wordt gewerkt.

Als arts kan ik u zonder twijfel zeggen: de blootstelling aan deze middelen is **niet bewezen veilig** voor de gezondheid van de mens. Integendeel – er zijn overtuigende aanwijzingen voor verbanden met ernstige aandoeningen zoals Parkinson, ALS en leukemie bij kinderen. Deze zorgen zijn ook onderbouwd in publicaties van onder andere het RIVM. Metingen tonen aan dat omwonenden deze stoffen binnenkrijgen. Zolang er geen sluitend bewijs is dat deze blootstelling veilig is, moet het voorzorgsbeginsel leidend zijn. U heeft als overheid een zorgplicht. Die verplicht u om op te treden wanneer de volksgezondheid gevaar loopt.

Jarenlang zijn omwonenden en gebruikers van bestrijdingsmiddelen gerustgesteld met de mededeling dat middelen zijn beoordeeld en toegelaten door het Ctgb. Zij waanden zich veilig.

Inmiddels is duidelijk geworden dat de toelatingsprocedure ernstige tekortkomingen kent — erkend door het Ctgb zelf. Zij pleiten zelf ook voor aanscherping van de internationale richtlijnen.

Er wordt geen rekening gehouden met het ‘cocktaileffect’ van middelen, en ook langetermijneffecten op de gezondheid blijven onderbelicht. Bovendien blijkt dat bestrijdingsmiddelen verder verwaaien dan tot nu toe werd aangenomen en blijft het moment van blootstelling niet beperkt tot het moment van toepassing van de middelen. De stoffen zijn het hele jaar in binnen- en buitenruimtes terug te vinden. Omwonenden worden continu blootgesteld aan stoffen die niet bewezen veilig zijn voor hun gezondheid.

Maatregelen zoals aangepaste spuittechnieken, spuitafspraken, bufferstroken of het opvolgen van GGD-adviezen bieden omwonenden onvoldoende bescherming.

In en rond Wapserveen signaleren artsen zorgwekkende gezondheidsontwikkelingen. Er is sprake van een opvallend hoge incidentie van de ziekte van Parkinson, ook bij relatief jonge patiënten. De zeldzame ziekte ALS komt vaker voor dan verwacht. En als op een basisschool met slechts 70 leerlingen binnen enkele jaren drie kinderen kanker krijgen, dan is dat voor ons geen toeval, maar een ernstig waarschuwingssignaal.

Daarnaast groeit het gevoel van onmacht en woede in de samenleving. Ouders houden hun kinderen thuis, leerkrachten en pedagogisch medewerkers willen niet werken onder deze omstandigheden, sportactiviteiten worden afgelast en ondernemers ervaren economische schade.

Mensen willen zichzelf en hun geliefden beschermen. Ze zullen bereid zijn het heft in eigen hand te nemen. Maar het is niet aan burgers om zichzelf te beschermen tegen beleid dat tekortschiet. Het is aan u.

Namens het collectief van artsen doe ik daarom een dringende oproep:

- **Handhaaf per direct op het gebruik van bestrijdingsmiddelen in de sierteelt.**
- **Houdt bij de toelatingsprocedures van bestrijdingsmiddelen rekening met het voorzorgsbeginsel.**
- **Heroverweeg de toelating van reeds toegestane middelen op basis van het voorzorgsbeginsel en nieuwe wetenschappelijke inzichten.**

De uitspraak van de Raad van State maakt duidelijk dat het gebruik van bestrijdingsmiddelen voor sierteelt zonder natuurvergunning niet is toegestaan. Er had al op gehandhaafd moeten worden. Dat is tot op heden niet gebeurd.

Bijgevoegd vindt u de door ruim 400 artsen ondertekende medische verklaring over de situatie in Wapserveen. Zoals eerder aangegeven: Wapserveen staat niet op zichzelf. Vanuit het hele land ontvangen wij signalen van vergelijkbare problematiek. Dit betreft een landelijk, structureel probleem dat vraagt om een landelijke, structurele aanpak.

Ik spreek u daarom aan op uw rol als volksvertegenwoordiger. Bescherm de volksgezondheid. Bescherm kinderen die ongevraagd worden blootgesteld aan bestrijdingsmiddelen. Bescherm de rechtszekerheid. En laat het vertrouwen in de overheid niet verder afbrokkelen.

Ik vraag u te handelen met het hart én het verstand, met de volle verantwoordelijkheid voor wat uw keuzes betekenen — niet alleen tijdens uw tijd in de Kamer, maar alsof u er uw hele leven in

de spiegel naar moet kunnen kijken. Dit gaat over mensenlevens. Dat vraagt om moed, visie en een beleid dat verder kijkt dan de politieke termijn.

Handel alsof de omwonenden uw eigen familie zijn. Handel alsof de kinderen op het schoolplein uw eigen kinderen zijn.

Wacht niet tot morgen, maar doe dat vandaag.

Want elk ziek mens erbij, is er één te veel.

Met vriendelijke groet,

 Huisarts

Mede namens Gifvrij Westerveld

Bijlage:

1. Medische verklaring van artsencollectief
2. Ondertekeningen medische verklaring

